

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. II. Ostenditur falsitas propositionis damnatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

vidua, quia non habet plures partes; & confessio, annua quam præcipit Ecclesia, & si habet tres partes, cordis contritionem, oris confessionem, & operis satisfactionem, tamen materia individua est præcepti Ecclesiastici, quia non præcipit singulas earum seorsim ab alijs, sed illas tres partes simul, sive vt coniungendas ad conficiendum vnum Sacramentum.

5. Hinc fit, quod quando materia est individua, si quis non possit implere totam materiam, & possit implere vnam partem materiae, non tenetur ad hanc partem implendam. Et ita si quis voveat vnum psalterium integrum indivisibiliter, ita vt intentio voventis feratur ad totum, vt totum, & non aliter; quamvis psalterium dividatur in partes, si non possit quis recitare totum psalterium, non tenetur ad partem; quia obligatio eius voti est de materia individua ex intentione voventis. Et idem evenit in præceptis, si constat, intentionem legislatoris esse, præcipere totum vt totum, & non singulas partes seorsim ab alijs.

6. Quare præsens quaestio, [An qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, teneatur ad reliquas horas?] Pendet ab hac altera quaestione, [An præceptum recitandi Officium Canonicum contineat materiam dividuam, an individua?] & iuxta dictionem huius secundæ quaestionis decidenda est prima.

7. Casus autem, in quibus frequentius potest habere locum hæc quaestio, sunt, vel quando infirmus non potest recitare Matutinum, & Laudes; iudicat autem se posse recitare horas minores: vel quando quis amisit Breviarium, nec potest illo die invenire illud, vel aliud com-

modatum, & ideo non potest recitare Matutinum; potest autem alias horas recitare; vel quando necessarii suæ obligationis negotijs impeditus vsque ad vnum quadrantem ante mediam noctem, nihil recitavit, & ideo non potest in illo quadrante residuo recitare Matutinum, & Laudes.

CAPVT II.

Ostenditur falsitas propositionis damnatæ.

SUMMARIVM.

Quid ad hoc conferat hæc declaratio? num. 8.

Præceptum de recitatione versatur circa materiam dividuam num. 9. & 10.

Non versatur ad totum, reductive vt totum num. 11.

Qui non potest totum, tenetur ad partem rei dividuæ. num. 12.

Inconsequentia in doctrina opposita. num. 13.

Quo modo intelligendum, quod maior pars trahit ad se minorem. num. 14.

Damnationem intelligi solum de Beneficiario, improbable est. num. 16.

8. **V**eritatem in hac damnatione statutam, & falsitatem propositionis damnatæ, defendit, & explicat optime, P. Suarez tom. 2. de Relig. tract 1. lib. 4. cap. 28. à num. 22., & Pater Thomas Sanchez

Suarez. Tho San.

chez lib. 1. Summæ cap. 19., & alij. Ostenditur primo ex hac ipsa damnatione, ex qua novo, & speciali titulo fit evidens, eum, qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas horas, teneri ad illas recitandas. Nam ut semel, & iterum observavi in disert. præced. Eius est declarare authentice præceptum, & obligationem eius, cuius est condere; sed Romani Pontificis est condere hanc legem recitandi Officium Canonicum: ergo eiusdem est declarare authentice hoc præceptum, & obligationem eius. Sed Romanus Pontifex in hoc decreto clarat, de obligatione huius præcepti extendi ad recitandas reliquas horas ab eo, qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas: ergo iam evidens est, in prædicto casu illum teneri ad reliquas horas recitandas. Quo eodem modo discurrendum est in reliquis propositionibus damnatis, quæ versantur in materia iuris Ecclesiastici.

9. Ostenditur secundo. Quando materia præcepti non est individua, qui non potest implere totam materiam præcepti, tenetur ad partem, quam potest: sed materia huius præcepti, quod indicit Officium Canonicum, non est individua, sed potius dividitur in septem horas Canonicas: ergo qui non potest implere totum præceptum, tenetur ad partem, quam potest: ergo qui non potest implere maiorem partem præcepti, tenetur ad minorem, quam potest: ergo qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, tenetur ad reliquas horas, quas potest. Hæc duæ postremæ consequentiæ evidenter inferuntur ex prima; & hæc ex præmissis.

10. Minor ostenditur. Nam si materia huius præcepti esset individua, & talis, ut præceptum non obligaret, nisi ad totum Officium

ut totum, & non ad singulas eius partes; fieret, quod qui non posset recitare completorium, non teneretur ad reliquas horas; id enim est obligari ad totum ut totum indivisibiliter: id autem quam sit absurdum, & quam alienum à mente Ecclesiæ, quis non videat?

11. Præterea, quia quando materia præcepti in se ipsa est divisibilis, & dividitur in plures partes, non potest dici, quod præceptum respiciat totam materiam ut totam indivisibiliter, nisi detur aliqua specialis ratio, vel aliquis titulus, ratione cuius constet, præceptum procedere in totam materiam ut totam indivisibiliter. Cum ergo nulla sit ratio, nullus titulus, ratione cuius hoc præceptum respiciat horas Canonicas, ut totum quoddam indivisibiliter, dici non potest, hoc præceptum ita procedere. Ita si quis diceret præceptum solvendi decimas suam materiam respicere indivisibiliter, fieret, quod qui non potest solvere decimam, potest autem solvere vigesimam, ad nihil teneretur; quod esset ingens absurdum. Ideo autem est absurdum, quia nullus est titulus, ratione cuius id præceptum accipitur tamquam respiciens totam materiam, ut totam indivisibiliter.

12. Maior autem prioris Syllogismi, si penetrentur termini, evidens esse comperietur, scilicet quod quando materia præcepti non est individua, qui non potest implere totam materiam, tenetur ad partem, quam potest. Quia quando non est individua, habet partes, & præceptum non respicit illas, ut totum quoddam indivisibiliter; quia si respiceret illas partes, ut totum quoddam indivisibiliter, iam illa materia, ut comparata ad præceptum, esset individua: si ergo materia præcepti habet plures partes, & præceptum

tum respicit illas divisibiliter, qui non potest ponere vnam partem, vi præcepti tenetur ad ponendas alias.

13. Ostenditur tertio. Nam Auctores primæ sententiæ videntur in consequenter procedere. Nam vel dicunt, materiã huius præcepti de recitando officio Canonico esse individuam, vel dicunt esse dividuam. Si primum: perperam dicunt, quando quis non potest recitare minorem partem, potest autem maiorem, teneri ad hãc recitandam: quia quando materia cõparata ad præceptum est individua, qui non potest ponere totam materiã, ad nihil tenetur; & ita qui non posset recitare Completorium, ad nihil tenetur. Si autem dicunt, esse dividuam, cum hanc respiciat præceptum non solum secundum se totam, sed secundum singulas sui partes; perperam asserunt, quod qui non potest ponere maiorem partem, non tenetur ad minorem, cum præceptum ad singulas extendatur.

Suay.

14. Ostenditur quarto ex P. Suarez cit. tum quia id fundamentum, quo nituntur adversarij, quod maior pars trahit ad se minorem, ex cap. i. de ijs, quæ sunt à maiori, non est ad rem: loquitur enim textus de Canonicis ferentibus suffragium, præcipitque, standum esse pro maiori parte suffragiorum, & hoc sensu dicitur, quod maior pars trahit ad se minorem; quod quid prodest ad excusandã recitationem partis minoris? Tum etiam, quia plerumque cõtingit, quod Matutinum, & Laudes sint medietas officij, & non pars maior: ergo ut reliquæ horæ omittantur, cessat ratio, quod maior pars trahat ad se minorem; cum sic non detur pars maior, & pars minor.

15. Et hinc convincitur, falsam esse sententiam Thomæ Hurtado relata[m] cap. i. quod in præcepto recitandi officium, quod provenit ex vir-

tute Religionis, qui non potest recitare Matutinum, & Laudes; & potest reliquas horas, non teneatur ad has. Primo ex demonstratione i. Ex qua manifestum est, legislatorem declarare mentem sui præcepti de obligatione recitandi eas horas officij, quas potest; & si aliquas alias non possit. Secundo, ex eo quod materia huius præcepti, etiam qua procedit ex sola virtute Religionis, est materia dividua, & ut talis respicitur ab ipso præcepto; ut constat ex dictis.

16. Id autem, in quod inclinat Filguera, quod dum Pontifex damnat eam propositionem, solum loquitur de officio, quod Beneficiarius recitat ex obligatione iustitiæ, caret probabilitate. Nam cum Pontifex declaret, præceptum recitandi horas Canonicas extendi ad singulas horas seorsim; qui dicit intelligi debere de præcepto, quod oritur ex iustitiã, & non solum ex Religione, contradicit declarationi Pontificiæ. Nam damnatio Pontificis est vniuersalis; illa autem interpretatio negat eam vniuersalitatem. Id autem fundamentum quo nititur, scilicet quod leges odiosæ restringendæ sunt, habet locum in dubijs; in ijs autem, quæ tam vniuersaliter, & tam indubitanter damnat Pontifex, quomodo potest habere locum eiusmodi restrictiua interpretatio?

Fig.

Oooo

CA.